

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
The Development of Analytical Thinking In Language Learning of Grade 1 Students By
Problem-Based Learning (PBL)

สุคนธ์รัตน์ สร้อยทองดี¹ และ นริศา กลกิจสุวรรณ²
 Sukhontarat Soythongdee¹ and Narisa Konkitsuwan²

¹ อาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² นักศึกษาสภาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน กำหนดให้นักเรียนร้อยละ 60 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60 ขึ้นไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบการวิจัยการทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre-Experimental Designs) แบบแผน One Group Pretest-Posttest กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ บทเรียนจำนวน 1 บท แผนการจัดการรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 8 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตัวแปร แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ เจริญปริมาณ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน และเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบบันทึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าร้อยละ (%)

ผลการวิจัยพบว่าจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 เมื่อทดสอบหลังเรียนพบว่า นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์เป็นจำนวนมากขึ้น คือ นักเรียนทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนภาษาไทย

Abstract

The objective of this research was to develop Grade 1 Students' analytical thinking in language learning by Problem-based Learning (PBL). Sixty percent of students were specified to pass the criterion for 60% up. Data were collected by using the Pre-Experimental Designs

¹ Corresponding Author: Tel. +6643-343-452-3

Email address: sukhontarat@kku.ac.th

as One Group Pretest-Posttest. The target group of this study consisted of 70 Grade 1 Students of Khon Kaen University Demonstration School, Primary Education (Education), Naimuang Sub-district, Muang District, Khon Kaen Province. There were 2 kinds of research instrument including: 1) the instrument using for data collection consisted of 1 chapter of lesson, and 8 lesson plans by learning activity management as problem-based learning, and 2) the instrument using for evaluating the variable, consisted of 2 aspects: quantitative evaluation included the pretest and posttest of Analytical Thinking, and qualitative evaluation included the Record Form of Analytical Thinking from learning activity management by Problem-based learning. The statistic using for data analysis consisted of the Mean ($\bar{X}$), and Percentage (%).

The research findings found that:

According to the pretest and posttest of Analytical Thinking Ability, 8 students, 11.43%, were able to pass criterion. For the posttest, found that the increased number of students could pass the criterion since 50 students, 71.43%, were able to pass the criterion. It was indicated that the learning activity by Problem-based learning, could develop Grade 1 Students' analytical thinking, Khon Kaen University Demonstration School, Primary Education (Education), in higher level than the specified criterion.

Keywords: Analytical Thinking, Problem-Based Learning, Teaching Thai Language

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ผู้เรียนจะมีความรอบรู้และสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุดได้นั้น ผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิด เพราะกระบวนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการคิด ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญกับสมรรถนะความสามารถในการคิด ทั้งความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพราะการคิดเป็นหนทางแห่งการเรียนการสอนทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นปัจจุบันหรืออนาคต หลักสูตรจะเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใดก็ตาม การศึกษาของมนุษย์ย่อมจะต้องมุ่งพัฒนาสติปัญญาหรือสมองให้คิดเป็นอยู่อย่างตลอดเวลา โดยมีการบูรณาการอยู่ในตัวผู้เรียน ทั้งกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเป็นพื้นฐาน อีกทั้งแนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่จะพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การสอนให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นหัวใจของการแสวงหาความรู้ และการสร้างความรู้ช่วยให้เกิดปัญญาในการพิจารณาตรวจสอบ วินิจฉัยข้อเท็จจริงให้เข้าใจชัดเจนในเรื่องที่ซับซ้อนซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของคน ทำให้รู้จักเหตุผล รู้จักแยกแยะข้อเท็จจริง รู้จักประเมินสถานการณ์ ทราบเหตุผลเบื้องต้นของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ต่างๆ ทราบว่าสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และสามารถนำข้อเท็จจริงที่เป็นฐานความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมิน และการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (สุวิทย์ มูลคำ, 2548)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนยังไม่เน้นการพัฒนากระบวนการคิดมากเท่าที่ควรทำให้นักเรียนยังไม่เกิดความสามารถในการคิดซึ่งจะนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ จากข้อมูลของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้สรุปผลจากการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 6 ปี หลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยประเมินจากคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 17,562 แห่งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 49.1 ของโรงเรียนทั้งหมดพบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีคุณภาพอยู่ในระดับร้อยละ 39.2 การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจมีคุณภาพอยู่ระดับร้อยละ 13.5 และครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเพียงร้อยละ 21.6 ของสถานศึกษาทั้งหมด การประเมินคุณภาพทางด้านผู้เรียนพบว่า ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำมากในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพระดับดีเพียงร้อยละ 11.1 อีกทั้งสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ยังพบว่าเด็กไทยสามารถทำข้อสอบที่เป็นอัตนัย และข้อสอบที่เป็นการอธิบายความเรียงได้ไม่มากนัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555)

ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาศักยภาพของเด็กไทยระยะที่ 1 พุทธศักราช 2556 พบว่านักเรียนไทยมีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต โดยเฉพาะทักษะการคิดซึ่งตรงกับผลการศึกษาในเอกสารการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์สู่ความก้าวหน้าและมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้าที่เห็นว่าความสามารถของเด็กไทยที่ต้องแก้ไขโดยด่วน คือ กระบวนการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในอนาคต เนื่องจากการเรียนการสอนของประเทศไทยในปัจจุบันยังใช้วิธีการที่ครูเป็นผู้อธิบายเป็นส่วนใหญ่ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนท่องจำ ไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในการคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัยและใฝ่หาคำตอบ เมื่อนักเรียนถูกจำกัดความคิดจึงทำให้คิดไม่เป็น เด็กไทยจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขาดการคิดวิเคราะห์ ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ดังนั้นสถานศึกษาและผู้สอนจึงควรดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้ดียิ่งขึ้น (กองวิจัยการศึกษากรมวิชาการ, 2556 ; ปราบธนา เกษน้อย, 2540 ; ภัทรภรณ์ พิทักษ์ธรรม, 2543)

จากการสังเกตชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ยูนิท เอ2) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อม ในการเรียนรู้ มีความตั้งใจ สนใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ กล้าแสดงออก ชอบความท้าทายในการเรียนรู้ เมื่อครูเสนอสถานการณ์หรือประเด็นปัญหา นักเรียนก็มีความสงสัย พยายามคิดหาคำตอบและช่วยกันตอบคำถามของครูทุกประเด็น ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นหากนักเรียนได้เริ่มพัฒนาการคิดวิเคราะห์ตั้งแต่ช่วงการเริ่มต้นการเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์สิ่งที่ซับซ้อนมากขึ้นในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ดี เพราะเป็นการนำปัญหามาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบท (context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหาได้ (ธีรพัฒน์ อุทธรี และคณะ, 2557)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและ

มีความสำคัญต่อผู้เรียน ตัวปัญหาจะเป็นตัวตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหารวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนี้ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหา ในแง่ของยุทธศาสตร์การสอนรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานถือเป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ ทั้งการคิดวิจารณ์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข (ยรรยง สิ้นธุ์งาม, 2551)

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานถือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนให้นำการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในชีวิตจริงได้ ประกอบกับความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ยูนิทเอ 2) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) เพราะเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การเผชิญปัญหาด้วยตนเอง และการระดมความคิดผ่านกระบวนการกลุ่ม ซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสมที่จะนำมาใช้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ผู้เรียนนำความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน กำหนดให้นักเรียนร้อยละ 60 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60 ขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดไตร่ตรองอย่างรอบด้านมีระบบ ขั้นตอน สามารถแยกแยะองค์ประกอบของเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ สามารถอธิบายความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์กันได้อย่างมีเหตุผล โดยผู้วิจัยได้นำส่วนหนึ่งของทักษะการคิดที่ใช้ในการคิดวิเคราะห์มาเป็นเกณฑ์ในการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาของนักเรียน (ชนาธิป พรกุล, 2551) ดังนี้

1. การแปลความ หมายถึง ความเข้าใจในสาระและความหมายของสิ่งที่ต้องการแปล สามารถถ่ายทอดหรือเรียบเรียงข้อมูลใหม่ให้คงสาระเดิมโดยใช้สำนวนภาษาหรือวิธีการของตนเองให้เหมาะสมแก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน โดยในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านเนื้อหาหรือบทความได้เข้าใจจนสามารถแยกสาระที่เป็นแก่นและสาระที่เป็นรายละเอียดออกจากกันได้

2. การตีความ หมายถึง การบอกความหมาย สารที่แฝงอยู่หรือไม่ได้บอกตรงๆ ของคำหรือข้อความ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและความรู้ความเข้าใจในบริบทนั้นอย่างถ่องแท้ โดยในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาข้อมูลในบทความว่ามีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง โดยอาศัยประสบการณ์เดิม

3. การตั้งคำถาม หมายถึง สามารถระบุคำถามหรือสิ่งที่สงสัยจากสถานการณ์หรือสิ่งนั้นๆ ได้ โดยในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามเพื่อนในห้องและคุณครูผู้สอนได้อย่างเหมาะสม

4. การเรียงลำดับ หมายถึง สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเล่าเรื่องหรือเขียนลำดับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

5. การให้เหตุผล หมายถึง การอธิบายเหตุการณ์หรือการกระทำต่างๆ โดยเชื่อมโยงให้เห็นถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น โดยในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามในกิจกรรมการเรียนการสอน และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้ได้อย่างมีเหตุผล

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยที่แสดงผ่านผลคะแนนจากการทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการเชื่อมโยงความรู้เดิม โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง รวมทั้งมีการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อระดมความคิดให้ได้คำตอบที่หลากหลาย โดยผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550) มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขึ้นกำหนดปัญหา หมายถึง ขั้นที่ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา ทำให้ผู้เรียนสนใจและต้องการค้นหาคำตอบ

2. ขึ้นทำความเข้าใจกับปัญหา หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

3. ขึ้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า หมายถึง ผู้เรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบจากสถานการณ์ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4. ขึ้นสังเคราะห์ความรู้ หมายถึง ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอภิปรายผลและสังเคราะห์ความรู้ที่ได้รับว่ามีความถูกต้องเหมาะสม และสามารถตอบคำถามต่อสถานการณ์ปัญหาได้หรือไม่ อย่างไร

5. ขึ้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ หมายถึง แต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ และทุกกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของสถานการณ์ปัญหา

6. ขึ้นนำเสนอและประเมินผลงาน หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอเป็นผลงาน โดยผู้เรียนทุกกลุ่มรวมทั้งผู้สอนร่วมกันประเมินผลงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 70 คน

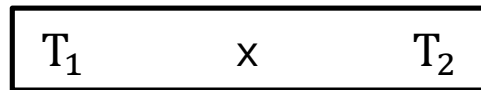
2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

ตัวแปรตาม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์)

3. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยการทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre-Experimental Designs) แบบแผน One Group Pretest-Posttest (มาเรียม นิลพันธุ์, 2543) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัย ดังภาพ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการวิจัยมีความหมายดังต่อไปนี้

T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

X หมายถึง การจัดการกระทำ (treatment) การจัดเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 4 เรื่อง ตามหาในหนังสือภาษาพาที ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 8 แผน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตัวแปร

- 1) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาก่อนและหลังเรียน
- 2) แบบบันทึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา ดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่าของคำตอบ นำเสนอและประเมินผลงาน

5. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และเครื่องมือที่สะท้อนผลการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนและแบบบันทึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3) นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข

4) นำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยก่อนและหลังเรียน ใช้การหาค่าเฉลี่ย การคำนวณหาร้อยละเพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ในที่นี้คือ นักเรียนจำนวนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 มีคะแนน ร้อยละ 60 ขึ้นไป

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลจากแบบบันทึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้วยการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลคะแนนการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยก่อนและหลังเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาของนักเรียน โดยนำทักษะการคิดที่ใช้ในการคิดวิเคราะห์บางส่วนมาเป็นเกณฑ์วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน (ชนาธิป พรกุล, 2551) จำนวน 5 ด้าน คือ การแปลความ การตีความ การตั้งคำถาม การเรียงลำดับ และการให้เหตุผล โดยประมวลความรู้ออกเป็นการทดสอบแบ่ง 3 ตอน รวมเป็น 10 คะแนน วิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาไทยของนักเรียน โดยหาจำนวนร้อยละของนักเรียนที่ได้คะแนนการทดสอบผ่านเกณฑ์และนักเรียนที่ทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์ของการทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และหาค่าสถิติค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ร้อยละของคะแนนเพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนตามที่แสดงในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนที่มีผลคะแนนผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ในการทดสอบก่อนเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

จำนวนนักเรียน ทั้งหมด (คน)	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์		นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
70 คน	8	11.43	62	88.57

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบต้องมีคะแนนตั้งแต่ ร้อยละ 60 ขึ้นไป พบว่าหลังจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษา นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 และมีนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ 62 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนที่มีผลคะแนนผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ในการทดสอบหลังเรียนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

จำนวนนักเรียน ทั้งหมด (คน)	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์		นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
70 คน	50	71.43	20	28.57

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบต้องมีคะแนนตั้งแต่ ร้อยละ 60 ขึ้นไป พบว่าหลังจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษา นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้จำนวนมากขึ้นกว่าการทดสอบก่อนเรียน เนื่องจากมีนักเรียนสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 และมีนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ตารางที่ 3 แสดงความแตกต่างของผลคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

จำนวน นักเรียน ทั้งหมด (คน)	คะแนนการทดสอบก่อนเรียน				คะแนนการทดสอบหลังเรียน			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ
70	8	11.43	4.03	40.29	50	71.43	7.73	77.29

จากตารางที่ 3 จากการกำหนดให้นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบต้องมีคะแนนตั้งแต่ ร้อยละ 60 ขึ้นไป พบว่าหลังจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.29 เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้บทเรียนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแล้วจึงทำการทดสอบหลังเรียนพบว่า นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 7.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.29 จึงเห็นได้ว่าการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาสูงขึ้น

2. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

จากการสังเกตและบันทึกผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละคาบ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นอย่างดี สังเกตได้ว่าผู้เรียนมีความตั้งใจและให้ความสนใจในการเรียนดีมาก โดยผู้วิจัยสามารถสะท้อนผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดังนี้

2.1 ขั้นกำหนดปัญหา ในขั้นนี้เมื่อผู้สอนได้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจได้ โดยสังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีความสนใจและตั้งใจในการอ่านสถานการณ์ปัญหา

เป็นอย่างดี ในบางครั้งผู้เรียนมีการแสดงความสงสัยหรือวันจ้งหะในการอ่านเมื่อพบปัญหาในสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนให้ความสนใจและต้องการค้นหาคำตอบจากสถานการณ์ปัญหานั้น

2.2 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการทำความเข้าใจกับปัญหา โดยการตั้งข้อสงสัยจากสถานการณ์ปัญหาและเมื่อครูตั้งคำถาม ผู้เรียนก็พยายามช่วยกันตอบและสามารถทำความเข้าใจกับปัญหาได้อย่างถูกต้อง

2.3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนให้ความสนใจในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบจากสถานการณ์ปัญหด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ โดยเฉพาะเมื่อผู้สอนมีแหล่งความรู้เป็นสื่อที่มีสีสันและรูปลักษณ์สวยงาม ผู้เรียนจะให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มากเป็นพิเศษ

2.4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้ามานำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการแสดงความคิดเห็น ถกเถียงกันเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่ม แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนในการทำงานร่วมกัน ทั้งยังสามารถอภิปรายผลจากการเรียนรู้และสามารถตอบคำถามที่ตนสงสัยในสถานการณ์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

2.5 ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสามารถสรุปคำตอบ สามารถแบ่งหน้าที่ในการจัดทำผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามานั้นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ รวมทั้งทุกกลุ่มสามารถร่วมกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของสถานการณ์ปัญหาได้

2.6 ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนสามารถส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานของกลุ่มตนเองได้ และมีการพัฒนาในการนำเสนอผลงานดีขึ้นเรื่อยๆ ทั้งลีลาท่าทาง น้ำเสียง และการสรุปย่อความรู้เพื่ออธิบายให้เพื่อนเข้าใจได้ง่ายขึ้น แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการเกี่ยวกับทักษะการพูดเพื่อแสดงความรู้ของผู้เรียน รวมถึงสามารถประเมินผลงานของกลุ่มตนเองและกลุ่มเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษา พบว่า มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 71.43 มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 77.29 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนรู้และต้องการค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง สอดคล้องกับ วลลี สัตยาศัย (2547) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยการใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ จากแหล่งวิทยาการที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาโดยมีการศึกษาหรือเตรียมตัวล่วงหน้าเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวมาก่อน โดยครูเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ปัญหาทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสงสัย สามารถแบ่งหน้าที่กันไปศึกษาค้นคว้าตามแหล่งการเรียนรู้ที่ครูจัดไว้ให้ได้อย่างเหมาะสม และนำความรู้กลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน รวมทั้งสามารถสรุปแนวความคิดในการตอบคำถามหรือข้อสงสัยร่วมกันภายในกลุ่มของตนเองได้อย่างถูกต้อง ตรงตามแนวคิดของ ทิศนา แหมมณี (2551) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยครูอาจนำนักเรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือครูอาจจัดสภาพการณ์ให้นักเรียนเผชิญปัญหา หรือฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้เกิดทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งยังสอดคล้องกับ Duch (1995, อ้างถึงใน จันทิมา สำนัก

โนน, 2551) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีลักษณะใช้ปัญหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เป็นวิธีการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา นักเรียนจะเรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการค้นคว้าและใช้ทรัพยากรการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และความรู้ต่างๆที่มีอยู่ก่อนแล้วเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เมื่อนักเรียนเรียนรู้ปัญหา เกิดความสงสัยและความต้องการหาคำตอบ สามารถทำความเข้าใจกับปัญหาหรือสิ่งที่ตนเองสงสัยได้ จึงนำไปสู่การพยายามค้นคว้าหาคำตอบโดยช่วยเหลือกันภายในกลุ่มนั้นเป็นการที่นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการค้นคว้าและพัฒนาวิธีการคิดวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันก่อนจะนำไปสู่คำตอบที่ตนต้องการ นักเรียนจึงสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวันได้จริง

เมื่อกล่าวถึงกระบวนการกลุ่ม Gallagher (1997, อ้างถึงใน จันทิมา สำนักโนน, 2551) ได้อธิบายว่าการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องเรียนรู้จากการเรียน (Learn to learn) โดยนักเรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อค้นหาวิธีแก้ปัญหา โดยจะบูรณาการความรู้ที่ต้องการให้นักเรียนได้รับกับการแก้ปัญหาเข้าด้วยกัน ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่า กระบวนการกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการค้นหาคำตอบจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้ จากการที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นสังเกตความรู้ พบว่าผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น ถกเถียงกันเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่ม จนนำไปสู่การสรุปและการประเมินคำตอบได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเห็นว่าการที่ครูผู้สอนมีสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเหมาะสมตามช่วงวัย จะทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในชั้นเรียนโดยไม่รู้สึกลำบาก มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางภาษาได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดบรรยากาศของการเรียนรู้ให้น่าเรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

1.2 การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ และควรนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 กระบวนการทำงานกลุ่มจะได้ผลดีเกิดจากการมีจำนวนสมาชิกที่เหมาะสม คือ ประมาณ 4-6 คน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีหน้าที่ที่ชัดเจน ได้ทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างทั่วถึง

1.4 การกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและช่วงวัยของผู้เรียนจะช่วยให้กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานกับการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียน

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแหล่งเรียนรู้ว่ามีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานหรือไม่ อย่างไร

4. ควรพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่นๆ หรือทักษะการคิดอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและครุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การแห่งประเทศไทย.
- จันทิมา สำนักโนน. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพัฒน์ อุทธกริ, วิไลวรรณ สาระมู, สิ้นใจ เทินชัยภูมิ และ สุชาติพิทย์ คำอุดม. (2557). รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-based Learning (PBL). ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2560, จาก <http://comed5kku.wordpress.com/การจัดการเรียนรู้โดยใช้/>
- ปรารณา เกษน้อย. (2540). ผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทราภรณ์ พิทักษ์ธรรม. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้กิจกรรมการสร้างแผนภูมิโน้ตกับการสอนตามคู่มือ. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2543). หลักสูตรและการสอน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยรรยง สิ้นธุ์งาม. (2551). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2560, จาก <http://www.vcharkarn.com/vblog/37131>
- วัลลี สัตยาชัย. (2547). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก. กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ต.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2546). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.